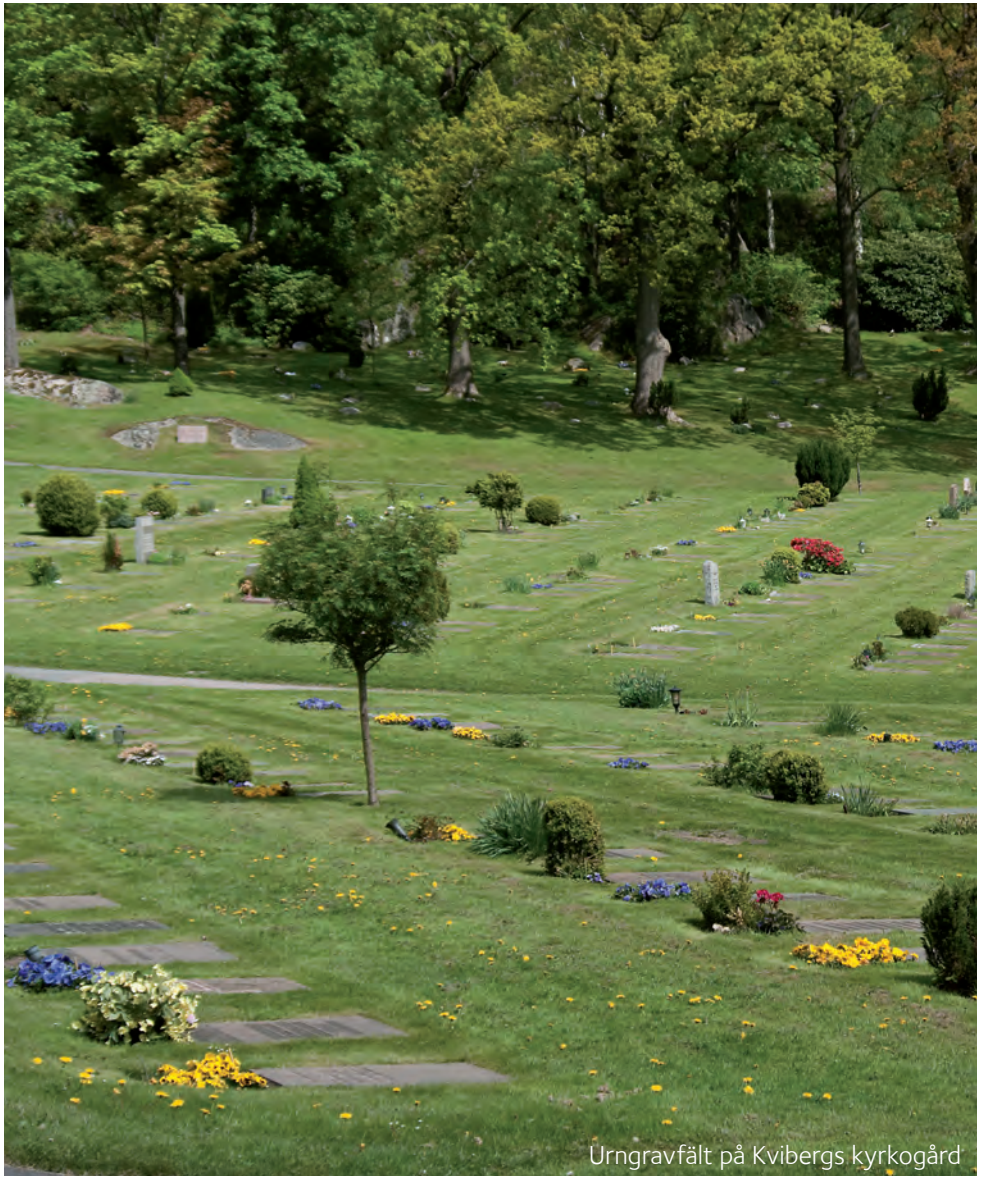

Urngravfält på Kvibergs kyrkogård

Svenska kyrkan
I GÖTEBORG
KYRKOGÅRDSFÖRVALTNINGEN

031-731 80 80 • www.svenskakyrkan.se/goteborg/kgf/
mobil.svenskakyrkan.se/goteborg

November 2009 • Foto Ronald Eek, Conny Nylén, Cia Hylander • Tryck PR-Offset

Råd vid begravning

Information från Göteborgs kyrkogårdsförvaltning

Innehåll

När ett dödsfall inträffar 4

Att tänka på inför begravningen 5

Begravningsceremoni 6

Att välja gravplats 7

Kremering 8

Gravsättning 8

Begravningskostnader 8

Spridning av askan 10

Begravning på annan ort 10

Gravrätt 10

Gravvård 11

Medling vid begravningstvister 12

Övriga frågor 12

Att sköta en grav 12

Telefonnummer och adresser 13

Till sist... håll ordning på viktiga papper 13

Checklista för den som vill ordna begravningen själv 14

Omslag: Skulpturen Tröst av Inger Karlberg i minneslunden på Västra kyrkogården

Att mista en anhörig eller nära vän är en svår situation.
Vi ställs både inför sorg och en rad praktiska problem.
Ett viktigt råd är att ta det lugnt.
Det är inte bråttom.
Det finns tid.

Med denna lilla broschyr vill vi hjälpa dig genom att svara på en del av de frågor man möter när man ska ordna en begravning. Grundregeln är att det är den avlidnes vilja som ska råda.

Du är alltid välkommen att kontakta begravningsexpeditionen om det är något du undrar över.

När ett dödsfall inträffar

Oavsett om döden inträffar i hemmet eller på en vårdinrättning ska en läkare utfärda ett dödsbevis. Beviset lämnas till skatteverket, som utfärdar ett intyg på att den avlidne kan begravas.

Den avlidne sveps, läggs i en kista och transporteras till ett bisättningsrum i väntan på begravningsceremoni och gravsättning.

Kistläggning och transport av den avlidne beställs av dödsboet och utförs vanligen av begravningsbyråerna.

Minneslunden på Kvibergs kyrkogård

Att tänka på inför begravningen

Det vanligaste är att anlita en begravningsbyrå som kan hjälpa till med både de formella och praktiska frågorna kring en begravning. Den kan antingen ta hand om hela begravningen eller delar av den.

Tag också kontakt med den församling eller eventuellt annat samfund den avlidne tillhörde innan tid och plats för begravningen bestäms. Det är särskilt viktigt om du väljer en kyrklig eller annan religiös begravningsakt.

Begravningsbyrån hjälper dig att hitta en lämplig dag och plats för begravningsceremonin och vem som kan vara begravningsförrättare.

Begravningsförrättaren eller begravningsbyrån kan hjälpa dig med detaljer kring ceremonins utformning, musikval med mera. Det gäller även om du väljer borgerlig begravning. Göteborgs stad tillhandahåller borgerliga begravningsförrättare kostnadsfritt.

Du väljer gravplats genom kyrkogårdsförvaltningen. Finns det redan en familjegrav i släkten, kanske den kan användas.

I stället för att anlita en begravningsbyrå kan du själv eller någon annan anhörig ordna det mesta i samband med en begravning. Detta oavsett om det gäller en begravning enligt Svenska kyrkans eller annat samfunds, religions eller traditions ordning – eller om du väljer en borgerlig begravning eller gravsättning utan begravningsakt.

För den som själv ska ordna en begravning i Göteborg finns en checklista längst bak i broschyren. Om du inte vill ta hand om allting själv, kan begravningsbyrån oftast hjälpa till med det du vill.

Aktuella kontaktuppgifter finns längre bak i broschyren.

Begravningsceremoni

När någon dött är en begravningsceremoni eller -gudstjänst en viktig del i sorgearbetet. Men det finns inget som tvingar de anhöriga att anordna en.

En kristen begravning brukar äga rum i en kyrka eller ett kapell. Kapellen upplåts även till icke-kristna och borgerliga begravningar. Det finns också en neutral ceremonilokal i Billdal.

Det finns vackra bårtäcken att låna för att pryda kistan under begravningsakten. Då behövs inte någon dyrbar kista eller blomsteruppsättningar på kistan.

Ceremonin kan ske enligt Svenska kyrkans eller annat trossamfunds ordning. Det finns möjligheter till andra former av begravningsceremoni där man fritt kan utforma akten. När begravningen planeras bör man följa den avlidnes vilja så långt det är möjligt.

S:t Markus kapell på Västra kyrkogården

Att välja gravplats

Det är viktigt att valet av gravplats är väl genomtänkt. Det är också bra att ha tänkt igenom hur gravvården ska se ut. Det finns olika regler för hur gravvårdarna får se ut i olika gravkvarter. Kyrkogårdsförvaltningen hjälper till med råd och visningar på begravningsplatserna.

I Göteborg skiljer vi på fyra olika gravtyper – grav för kista, grav för urna samt minneslund och askgravlund. Kist- och urngravar är utmärkta och kan förses med en gravvård (gravsten, stenram).

Stampens kyrkogård

Minneslunden är ett gemensamt gravområde där askan efter den avlidne sätts ner anonymt. Anhöriga får inte närvara och man får inte sätta upp någon enskild gravvård.

Askgravlunden är också ett gemensamt gravområde utan enskilda gravvårdar, men anhöriga är välkomna att närvara vid gravsättningen och det finns en plats för minnesplaketter.

I minnes- och askgravlundarna finns gemensamma smyckningsplatser för blommor och ljus.

Kremering

I Göteborg kremeras cirka 80 procent av de avlidna. Kistan lämnas kvar i ceremonilokalen efter begravningsakten och kremeringen sker inom de närmaste dagarna genom kyrkogårdsförvaltningens försorg. Anhöriga får (i mån av plats) närvara vid kremeringen.

Gravsättning

Gravsättning betyder att en kista eller urna sätts ned i graven. Gravsättning av en kista sker vanligen i samband med begravningsakten. En urna gravsätts normalt några veckor efter begravningsakten (skall ske inom ett år efter kremeringen) – ibland med en kort andakt för de anhöriga. Gravsättningen kan ske genom kyrkogårdsförvaltningens försorg utan de anhörigas närvaro. Nedsättning av aska i minneslund sker alltid utan närvaro av anhöriga eftersom den exakta platsen skall vara okänd.

Processionsbärning på Östra kyrkogården

Begravningskostnader

På motstående sida finns en uppställning över vilka tjänster i samband med begravning som ingår i begravnings- och kyrkoavgiften, vilka som är avgiftsbelagda och vad dödsboet betalar. Kyrkogårdsförvaltningen, begravningsbyråerna och begravningsombuden kan ge dig mer information.

Begravningsavgiften, som alla betalar, täcker kostnaderna för:

- Bisättning (förvaring av den avlidne fram till begravningen)
- Upplåtelse av kapell på begravningsplats
- Kistgrav, urngrav, plats i minnes- eller askgravlund
- Kremering
- Gravöppning
- Gravsättning av kista, urna eller aska
- Igenfyllning av grav samt iordningställande av gravplatsen
- Transporter inom Göteborg efter bisättning

Kyrkoavgiften – om den avlidne vid dödsfallet tillhörde Svenska kyrkan – täcker också kostnaderna för:

- Begravningsförrättare från Svenska kyrkan
- Upplåtelse av församlingskyrka
- Kyrkomusiker för musik enligt kyrkohandboken (både i kapell på kyrkogården och i församlingskyrkan)
- Processionsbärning av kistan ur kyrka/kapell vid begravningsgudstjänst enligt Svenska kyrkans ordning

Dödsboet betalar:

- Kista och eventuell urna
- Svepningsarbete
- Transport till bisättningslokal
- Transport till annan ort
- Extra musik och sång
- Dödsannons
- Blommor
- Förtäring vid minnesstund
- Gravsten
- Bouppteckningskostnader
- Begravningsbyråns kostnader

Spridning av askan

För att sprida askan till exempel över havet krävs Länsstyrelsens tillstånd. Tillståndet går inte att ordna innan någon har avlidit. När askan ska spridas ordnar de anhöriga själv detta, i regel genom begravningsbyrån.

Begravning på annan ort

Om begravning önskas på annan ort inom Sverige än där den avlidne var folkbokförd regleras normalt kostnaden mellan respektive kyrkogårdsförvaltning genom så kallad begravningsclearing.

Transport av kista eller urna till gravsättningsort betalas av dödsboet. Vid begravning utanför Sverige betalar dödsboet samtliga kostnader.

Gravrätt

Rätten till en gravplats upplåts till den eller dem som dödsboet anmäler som gravrättsinnehavare. Gravbrev utfärdas av kyrkogårdsförvaltningen som ett kvitto på att gravrätt upplåtits.

Gravrättsinnehavaren bestämmer vilka som får gravsättas i graven och har ansvar för att graven vårdas enligt gällande regler. Gravrätten gäller i 25 år efter senaste gravsättning och kan förlängas. En gravrätt kan överlåtas, men det är viktigt att anmäla och registrera ny innehavare; gravrätten innehas av den som är registrerad. När gravrättsinnehavaren avlider skall dödsboet anmäla ny innehavare inom sex månader, oavsett om det finns ett gravbrev eller inte. Man kan när som helst återlämna en gravrätt.

Blommande begonior på Lundby gamla kyrkogård

Gravvård

Gravrättsinnehavaren har rätt, men inte skyldighet, att sätta upp en gravvård (t ex gravsten, ram) på gravplatsen. Gravvården kan vara av olika typ och material. Gravvårdsansökan ska godkännas av kyrkogårdsförvaltningen, och vi ger gärna råd med hänsyn till den valda gravplatsen. Man bör tänka igenom utformningen innan man väljer gravplats då det finns speciella gravvårdsregler för de olika gravkvarteren.

Vi arbetar för att bevara karaktären på kyrkogårdarna. Vissa gravstenar är oersättliga och bevaras som kulturgravar, andra kan återanvändas genom att texten slipas om. Återlämnade gravplatser kan upplåtas som urngravar och gravsättning sker i det orörda översta skiktet. Begravningsexpeditionen kan informera mer om en sådan gravplats med tillhörande gravsten.

Medling vid begravningstvister

Om tvister uppstår mellan anhöriga om val av gravplats, gravsättning eller kremering, kan parterna vända sig till kyrkogårdsförvaltningen för medling. Om de anhöriga inte kan komma överens beslutar Länsstyrelsen.

Övriga frågor

Har du funderingar eller frågor får du gärna vända dig till oss på kyrkogårdsförvaltningen. Du kan också tala med begravningsbyrån.

Att sköta en grav

De anhöriga kan själva sköta graven eller köpa tjänsten av kyrkogårdsförvaltningen. Det finns avtal för ytskötsel och skötsel av gravrabatt med vårblommor, sommarblommor och vinterdekorationer.

Det går att beställa gravskötsel för ett eller flera år framåt. Du är alltid välkommen att diskutera olika möjligheter med vår gravskötselexpedition.

Sommarblommor planteras på Östra kyrkogården

Telefonnummer och adresser

Kyrkogårdsförvaltningen *www.svenskakyrkan.se/goteborg/kgf*	731 80 80
Svenska kyrkan i Göteborg, växel *www.svenskakyrkan.se/goteborg*	731 88 00
Begravningsexpeditionen på Kvibergs kyrkogård *måndag-fredag, kl 9-12 och 13-16*	731 82 80
Kyrkogårdsförvaltningens medlare vid begravningstvister	
Katarina Evenseth	731 82 95
Thomas Wettergren	731 82 85
Gravskötselexpeditionen på Västra kyrkogården *måndag-fredag, kl 9-12 och 13-16*	731 80 80
Trossamfund	telefonkatalogens rosa sidor/ Eniro Gula sidorna
Begravningsbyråer	telefonkatalogen/Eniro Gula sidorna
Göteborgs kommuns växel	61 10 00
Dödsboenheten i Göteborgs kommun	365 60 00
Länsstyrelsen	60 50 00
Skatteverkets växel	0771-778 778

Till sist... håll ordning på papperen

Vi bör alla – även om vi tror oss ha ett långt liv framför oss – förvara viktiga handlingar så att de är tillgängliga för de anhöriga. Skriv ned dina önskemål om hur du vill att begravningen ska utformas och vilken typ av grav du vill ha. Tala gärna med kyrkogårdsförvaltningen, församlingen/samfundet eller begravningsbyrån om vad som kan vara viktigt att tänka på.

Du kan också titta på Livsarkivet – ett underlag från Sveriges Begravningsbyråers Förbund som du antingen kan fylla i och lagra elektroniskt eller skriva ut och fylla i – www.livsarkivet.se. Fonus har ett motsvarande dokument – Vita arkivet - på www.fonus.se.

Checklista för den som vill ordna begravningen själv

❑ Dödsbevis/anmälan av dödsfall
En läkare intygar dödsfallet och utfärdar dödsbevis. Detta skickar läkaren till skatteverket.

❑ Gravsättningsintyg
Skatteverket utfärdar intyg för gravsättning. Intyget kan beställas per telefon eller hämtas på skatteverket. Om den avlidne ska kremeras måste du beställa två exemplar av gravsättningsintyget.

❑ Kyrka/kapell
Begravning i kapell bokas på begravningsexpeditionen på Kvibergs kyrkogård. Akten kan ske på vardagar på fastställda tider. Tid för begravning i församlingskyrka beställs på församlingens expedition, se Gula sidorna eller ring Svenska kyrkan i Göteborg. Se också www.svenskakyrkan.se/goteborg – sök församlingar.

❑ Präst – officiant
Om den avlidne tillhörde Svenska kyrkan, tag kontakt med församlingen för att bestämma tid för begravningen. Om den avlidne tillhörde något annat trossamfund, kontakta det.

❑ Borgerlig förrättare – officiant
Göteborgs stad har utsett borgerliga begravningsförrättare. På Göteborgs hemsida www.goteborg.se eller via växeln kan du få mer information. Anhörig eller annan person kan också vara begravningsförrättare.

❑ Musik
Vid begravningsakt i kyrka ordnar församlingen en musiker, i kapell ordnar du med eventuell musiker själv. Hemförsamlingen kan normalt rekommendera någon.

❑ Gravsättning
Gravsättning kan ske i kistgrav, urngrav, minneslund eller askgravlund. Askan kan också spridas över mark eller vatten. För gravsättning på annan plats än begravningsplats ska tillstånd alltid sökas hos Länsstyrelsen.

❑ Gravplats
Ny gravplats inom Göteborg beställs på expeditionen på Kvibergs kyrkogård.

❑ Kremering och gravöppning
Kremering och gravsättning beställs på blankett för ”Beställning av begravning” som kan beställas per telefon och finns på www.svenskakyrkan.se/goteborg/kgf under rubriken Begravning. Beställningen måste vara skriftlig.

Endast den som enligt gravregistret är gravrättsinnehavare får beställa gravöppning i familjegrav. Blankett för anmälan om ny gravrättsinnehavare beställs från begravnings-expeditionen. Gravöppning och återställande av gravplats sker genom kyrkogårds-förvaltningens försorg.

❑ Kista och urna
Kista och urna anskaffar du själv. De ska vara av material som kyrkogårdsförvaltningen godkänner. På begravningsexpeditionen finns anvisningar om vilka regler som gäller. Dessa föreskrifter kan också beställas per telefon. Godkända kistor och urnor kan normalt köpas hos begravningsbyråer, telefonnummer hittar du på Eniro/Gula sidorna.

❑ Svepning
Du kan själv svepa den avlidne. Oftast finns lämpligt rum för detta på sjukhuset. Den avlidne kan läggas i kistan med egna kläder. Svepdräkt ingår vid köp av kista hos begravningsbyråer. Normalt utför en byrå svepningen.

❑ Transport
Transporten måste ske på ett hänsynsfullt och värdigt sätt i en kista. Du kan själv flytta den avlidne till kyrkogården eller beställa transporten av en begravningsbyrå.

❑ Dödsboanmälan
När någon har avlidit måste en boutredning göras. Om det visar sig att tillgångarna i boet inte räcker till annat än begravningskostnader och andra utgifter i samband med dödsfallet, kan bouppteckningen ersättas av en dödsboanmälan. I boet får då inte finnas fast egendom. Dödsboanmälan inlämnas till skattemyndigheten av dödsboenheten i Göteborgs stad. Om dödsboet saknar medel för en begravning, kontakta socialtjänsten via dödsboenheten i Göteborgs stad.

❑ Bouppteckning
Bouppteckningen i original och en bestyrkt kopia av bouppteckningen ska skickas/lämnas till aktuellt skattekontor inom en månad efter det att den upprättats. Senast tre månader efter dödsfallet måste bouppteckningen vara gjord. Det går att få anstånd med att upprätta bouppteckningen men anståndet måste sökas inom tre månader från dödsfallet. Kontakta Skattekontoret.

Dessa råd gäller vid begravningar i Göteborg, på andra ställen kan andra regler gälla.